

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Δ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Πρῶτος τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν ὁ θεογόρος Ματθαῖος, μετ' αὐτῶν δὲ ὁ ἱερὸς Μάρκος, ἐπειτα ὁ θεσπέσιος Λουκᾶς, ὅστερον δὲ πάγτων ὁ ἐπιστήθειος Ἰωάννης συνέγραψε τὸ θεῖον εὐαγγέλιον. Κατὰ θεοῦ δὲ ὁδηγίαν οἱ ὅστεροι ἐσιώπησαν μέν τινα τῶν ὑπὸ τῶν προτέρων συγγραφέντα, ἐδιηγήθησαν δὲ τὰ ὑπ' αὐτῶν σιωπηθέντα.

Βλέπομεν τοῦτο καθαρῶς εἰς τὴν ἱστορίαν
Λουκ. 6.
· 6, 7. τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου. ὁ θεόπονευστος
Δουκᾶς, καθιστορῶν τὰ τοῦ ἑκατοντάρχου,
λέγει μὲν ὅσα ἐγκατέλιπεν ὁ Ματθαῖος,
ἥγουν ὅσα ἐγένοντο πρὶν ἡ ἐλθῆ ὁ ἑκατόν-

ταρχος πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, σιωπᾶ δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ ἑκατοντάρχου πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν, καὶ ὅσα αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτὸν ὡς ὑπὸ τοῦ εὐαγγελισοῦ Ματθαίου ἰστορηθέντα. Καὶ τοῦτο μὲν οἰκονομία ἐστὶ τῆς θείας προνοίας πολλὰ θαυμασία. ἐπειδὴ τοῦτο ἀφαιρεῖ τὴν ὑποψίαν περὶ τοῦ ὅτι ὁ εἰς εὐαγγελιστὴς ἀπὸ τοῦ ἄλλου μετέγραψε τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ. Καὶ ἄλλην δὲ βλέπομεν θεοῦ πρόνοιαν πολλῷ θαυμασιωτέραν, τουτέστι τὴν τῶν θείων εὐαγγελιστῶν τελειοτάτην συμφωνίαν εἰς τὰ κύρια καὶ οὐσιωδέστερα μέρη πάσης ὑπο-

BRA

θέσεως, καὶ κατὰ διαφόρους καίρους καὶ τόπους συνέγραψαν τὰ ιερὰ εὐαγγέλια. Μάρτυς δὲ καὶ τούτου ἡ αὐτὴ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα ἴστορία· διότι τὸ οὗσιῶδες μὲν καὶ κύριον μέρος αὐτῆς ἐστιν ἡ πίστις τοῦ ἔκαποντάρχου, καὶ τὸ παντοδύναμον τοῦ δεσποτικοῦ προστάγματος· σκοπὸν δὲ ἔχει, οὐαφανερῶσῃ ἡμῖν, ὅτι ὅσον ὑψηλὴ καὶ τελείοτέρα ἐστὶν ἡ πίστις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν θεόν, τόσον μείζονα καὶ πλουσιώτερα εἰσὶ τὰ ἐλέη τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν. Ταῦτα δὲ συμφώνως τῷ Δουκᾷ διηγεῖται καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, λέγων·

^{Mat. 8, 5.} Τῷ καὶρῷ ἐκείνῳ ἐλθόντι τῷ ^{7.} Ιησοῦ εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθεν αὐτῷ ἐκαπόνταρχος, παρακαλῶν αὐτόν, καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος.

^{6.} Ο μὲν ἐκαπόνταρχος ἀλλόφυλος ἦν τὸ γένος, στρατιωτικὸς τὸ ἐπάγγελμα, ἐκατὸν στρατιώτας ἔχων ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν αὐτοῦ, εἰδωλολάτρης κατὰ τὴν θρησκείαν, φίλος δόμως τοῦ ἔθνους τῶν Ἐδραίων, ὃς οὐ ^{7.} καὶ τὴν «συναγωγὴν αὐτῶν ὡκοδόμησεν». ὁ δὲ δοῦλος αὐτοῦ παράλυτος καὶ ἀκίνητος ἐν τῇ οἰκίᾳ κατέκειτο, τοσοῦτον βαρέως καὶ ἐλεινῶς βασανιζόμενος, ὥστε ἥγγισεν ἥδη τὰς πύλας τοῦ θανάτου. Ἀκούσας δὲ ὁ ἐκαπόνταρχος τὰ ἔξαίσια θαύματα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ, καὶ μαθὼν, ὅτι ἥλθεν εἰς τὴν Καπερναούμ, πρῶτον μὲν ἀπέστειλε πρεσβυτέρους τῶν Ιουδαίων, ὃς λέγει ὁ ιερὸς Δουκᾶς, ἐπειτα φίλους

παρακαλοῦντας, μετὰ δὲ ταῦτα ἐλθὼν καὶ αὐτὸς πρὸς αὐτόν, περιέγραψε τὴν τοῦ δούλου αὐτοῦ ἀσθένειαν. Κύριε, εἶπεν, ὁ δοῦλός μου κατάκειται εἰς τὴν οἰκίαν μόνη παράλυτος, ὑπὸ τῶν ὁδυνῶν βαρέως βασανιζόμενος. Ταῦτα μόνα εἶπεν ὁ ἐκαπόνταρχος· ἐν ᾧ δὲ ἔμελλεν ἐκφωνῆσαι τὴν παρακάλεσιν ὑπὲρ τῆς ιατρείας τοῦ δούλου αὐτοῦ, προφθάνει ὁ θεόνθρωπος Ιησοῦς τὴν αἴτησιν, καὶ πρὶν ἡ ἐκφωνήσῃ ὁ ἐκαπόνταρχος τὸ παρακαλῶ, Κύριε, θεράπευσον αὐτόν, προσάλλει ὁ Κύριος τοῦ ζητήματος αὐτοῦ τὴν ἐκπλήρωσιν.

^{Mat. 8, 7.} Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ιησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.

Βλέπεις πόσον διάφέρει ἡ εὐεργεσία τοῦ θεοῦ τῆς εὐεργειάς τῶν ἀνθρώπων; Ἰνα ἐπιτύχης μίαν μικρὰν χάριν ἀπὸ ἑνὸς ἀνθρώπου, ποσάκις κλίνεις ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν κεφαλήν σου· ἔως ἐδάφους τῆς γῆς; ποσάκις λέγεις τὸ παρακαλῶ καὶ ἐέμαι, καὶ ὑπόσχεσαι ἀμοιβὴν καὶ εὐγνωμοσύνην; ὁ ἀνθρωπὸς μεγαλύνει τὰς δυσκολίας τοῦ ζητήματός σου, οὐα δειξῃ τὴν εὐεργεσίαν αὐτοῦ μεγάλην ἀναβάλλει τὸν καιρόν, οὐα ἔξαψῃ τὴν ἐπιθυμίαν σου, καὶ αὐξήσῃ τῶν περιστάσεων τὴν ἀνάγκην· θέλει πολλοὺς μετίτας, οὐα διὰ τῆς μιᾶς χάριτος ἔχῃ πολλοὺς χρεώστας· τότε δὲ τέλος πάντων ἐκτείνει τῆς ἀγαθοεργίας· τὴν χεῖρα, ὅταν πληροφορηθῇ, ὅτι λαμβάνει τῆς εὐεργεσίας τὴν ἀνταπόδοσιν· οὐδὲν τούτων βλέπεις εἰς τοῦ θεοῦ τὰς εὐεργεσίας· μόλις ἥκουσεν ὁ θεόνθρωπος τὴν χρείαν τοῦ ἐκαποντάρχου, καὶ εὐθὺς ἐθε-

ράπευσε τοῦ δούλου αὐτοῦ τὴν ἀσθένειαν.
Σημείωσαι δὲ τὴν ἄρρητον σοφίαν τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πῶς διὰ τῶν
ἐναντίων τρόπων οἰκονομεῖ τῶν ἀνθρώ-
πων τὴν σωτηρίαν· τῆς μὲν Χαναναίας
τὴν πίστιν ἐφανέρωσεν, ἀρνηθεὶς τὴν χά-
ριν, ἦν αὐτὴ ἔζητει: « Οὐκ ἔστι καλόν,
» εἶπε, λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων,
» καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις». τὴν δὲ τοῦ
ἐκατοντάρχου, φανεὶς πρόθυμος εἰς τὴν τοῦ
αἰτήματος αὐτοῦ ἐκπλήρωσιν. « Ἐγὼ ἐλ-
» θὼν θεραπεύσω αὐτόν ». Η Χαναναία
περιφρονούμενη, παρρησιάζει τὴν στερεὰν
αὐτῆς πίστιν καὶ τὴν μεγάλην ταπείνω-
σιν: « Ναί, Κύριε, λέγει καὶ γὰρ τὰ κυνά-
» ρια ἔσθιει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόν-
» των ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν Κυρίων αὐ-
» τῶν ». ὁ ἐκατόνταρχος, εἰσακουόμενος
καὶ πρὶν ἦ παρακαλέσῃ, ἐκφωνεῖ λόγια
τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ πίστεως καὶ τῆς τελει-
οτάτης αὐτοῦ εὐλαβείας ἀποδεικτικά.

^{Ματ. 8,} ^{8.} Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος,
ἔφη: Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἴκανός, ἵνα μου
ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθης, ἀλλὰ μό-
νον εἰπὲ λόγον, καὶ ιαθήσεται ὁ
παῖς μου.

Ἡ εὐλάβεια τοῦ μεγάλου προφήτου
Μωϋσέως ὅμοία ἔστι τῇ εὐλαβείᾳ τοῦ ἐ-
κατοντάρχου. Ἐκεῖνος, ἀκούσας τὴν θείαν
^{Ἄξιος.} φωνὴν « Ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς τοῦ πατρός σου,
θεὸς Ἀβραὰμ καὶ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ θεὸς Ἰα-
κώβ », ἐστρεψεν εὐθὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
διότι τὸν λαβάνηθη ἰδεῖν τὸν θεόν· οὗτος δέ,
ἀκούσας τὸ « Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐ-
» τὸν », μετ' εὐλαβείας ἐξεβόησε. « Κύριε,

» οὐκ εἰμὶ ἴκανός, ἵνα εἰσέλθης ὑπὸ τὴν
» στέγην τῆς οἰκίας μου ». Ταῦτα εἶπεν,
ἐπειδὴ ἐνόμιζεν ἕαυτὸν ἀνάξιον τῆς το-
αύτης τιμῆς καὶ χάριτος, ἥγουν τῆς εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ ὑποδοχῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ
θεοῦ. Ἀκούεις δὲ καὶ τὴν τελειότητα τῆς
πίστεως αὐτοῦ· « Ἄλλ’ εἶπε μόνον λόγον »,
ἥγουν ἔνα μόνον προστακτικὸν λόγον εἶπε,
καὶ αὐτὸς ἀρχεῖ πρὸς ιατρείαν τοῦ δούλου
μου. Καὶ τίς ἄλλος δύναται διὰ μόνου τοῦ
λόγου ἀποδιῆσαι τὴν σωματικὴν ἀσθένειαν
καὶ δοῦναι τὴν ὑγείαν εἰμὴ εἰς καὶ μόνος ὁ
τῶν ὄλων θεός; ὁ ἐκατόνταρχος λοιπὸν ἐ-
πίστευεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θεὸς ἐστὶν
ἀληθινός, παντεξόύσιος, καὶ παντοδύναμος.
Ἡγεῖται δὲ σαφέστερον τὴν πίστιν αὐτοῦ
διὰ τοῦ ἐφεξῆς παραδείγματος.

Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπος εἰμὶ ὑπὸ ^{Ματ. 8,}
ἔξουσίαν, ἔχων ὑπὲρ ἐμαυτὸν στρα-
τιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, πορεύ-
θητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, ἔρ-
χου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ
μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.

Ο θεὸς κρατεῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ
τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὴν ὑγείαν
καὶ τὴν ἀσθένειαν, τὰς εὐτυχίας καὶ δυσ-
χίας. « Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. ^{ἴη. 50,}
» ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, ^{ψαλ. 94,}
» καὶ τὰ ὑψη τῶν ὁρέων αὐτοῦ ἐστίν· ὅτι
» αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐ-
» ποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ἔηραν αἱ χεῖρες
» αὐτοῦ ἐπλασαν ». Καὶ καθὼς οἱ βασιλεῖς
στέλλουσιν ἄλλους μὲν στρατιώτας πρὸς
φύλαξιν, ἄλλους δὲ πρὸς καθαίρεσιν τῶν πό-
λεων, οὕτω καὶ ὁ θεὸς εἰς ἄλλους μὲν στέλ-

(AAB)

αὐτ. 29, λει τὴν ζωήν· « Καὶ ἡ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι
 5. » αὐτοῦ », εἰς ἄλλους δὲ τὸν θάνατον· « Καὶ
 10. » ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμόν καὶ τὸν
 » θάνατον »· καὶ καθὼς οἱ δεσπόται πέμ-
 πουσι τοὺς δούλους αὐτῶν πρὸς πᾶσαν
 διακονίαν, οὕτω καὶ ὁ θεός τὴν ὑγείαν σέλ-
 λει ἡ τὴν ἀσθένειαν, τὴν εὔτυχίαν ἡ τὴν
 δυστυχίαν πρὸς πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοῦ
 παλ. 74, πανσόφου αὐτοῦ θελήματος, « Ὁτι ποτή-
 7. 8. » ριον ἐν χειρὶ Κυρίου, οἶνον ἀκράτου πλη-
 » ρες κεράσματος, καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου
 » εἰς τοῦτο ». Ταῦτα περὶ τοῦ Χριστοῦ
 ἐπίστευεν ὁ ἐκατόνταρχος. Ὅθεν ἡ ἔννοια
 τῶν λόγων αὐτοῦ αὐτῇ ἐστί· Κύριε, ἡ ζωὴ
 καὶ ὁ θάνατος εἰσὶν οἱ στρατιῶται σου, ἡ
 ὑγεία καὶ ἡ ἀσθένεια, ἡ εὔτυχία καὶ ἡ
 δυστυχία εἰσὶν οἱ δοῦλοι σου· ἐὰν λοιπὸν
 ἐγώ, ἀνθρωπος ὅν, εἰς ἄλλους ὑποκείμενος,
 προστάττω ὅμως τοὺς ὑπὸ τὴν ἔζουσίαν μου
 στρατιώτας, καὶ αὐτοὶ ὑπακούουσι, κελεύω
 τὸν δοῦλόν μου, καὶ αὐτὸς ποιεῖ τὸ θέλημά
 μου, πόσῳ μᾶλλον σύ, παντοδύναμος ὁν
 καὶ παντεξούσιος, ἐὰν προστάξῃς τὴν ζωὴν
 καὶ τὸν θάνατον, ἡ μὲν ἔρχεται, ὁ δὲ φεύ-
 γει; ἐὰν μόνον εἴπῃς λόγον, περικαταλαμ-
 βάνει εὐθὺς τὸν δοῦλόν μου ἡ ἀνάρρωσις,
 καὶ φυγαδεύεται ἀπ' αὐτοῦ ἡ παραλυτικὴ
 ἀσθένεια; Καὶ ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ ἐκατόν-
 ταρχος.

Mat. 8, 10. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε
 καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ το-
 σαύτην πίστιν εὗρον.

Μήτηρ τοῦ θάμβους ἐστὶν ἡ ἀμάθεια·
 διότι ὑπὲρ ἐκείνων τῶν πραγμάτων μόνων

θαυμάζομεν, δῶν τοὺς λόγους ἀγνοοῦμεν. Ἐκ
 τούτου δὲ φανερὸν ἐστίν, ὅτι οὐδόλως ἐθαύ-
 μασεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀ-
 κούσας τοῦ ἐκατοντάρχου τὴν πίστιν· διό-
 τι αὐτὸς οὐ μόνον ὡς θεός, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀν-
 θρωπος διὰ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν τῆς
 θεότητος, καὶ τὰ ἀπόκρυφα τῶν ἀνθρωπί-
 νων λογισμῶν ἐγνώριζε, καὶ τὰ αἰτια πάν-
 των τῶν πραγμάτων ἡπίστατο· εἶπε δὲ
 δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς τὸ ἐθαύμασεν, ἵνα κατα-
 νοήσωμεν ἡμεῖς, πόσον θαυμαστὸν καὶ πα-
 ράδοξον πρᾶγμα ἐστὶ μία πίστις τόσον τε-
 λεία καὶ πλήρης εἰς ἔθνικὸν ἀνθρωπον, ὁ-
 ποῖος ἦν ὁ ἐκατόνταρχος. Ὅθεν, στραφεὶς
 ὁ Κύριος ἡμῶν πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας
 αὐτῷ, ἔλεγεν « Ἄμην λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ
 » Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον ». Σημείω-
 σον δέ, ὅτι οὐκ εἶπεν ἐν παντὶ τῷ Ἰσραὴλ,
 ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἵνα ἔξελη τοὺς
 πατριάρχας καὶ προφήτας, τὴν ὑπεραγίαν
 θεοτόκουν, τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην, τοὺς
 ἀποστόλους, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀγίους, τοὺς
 ἐκ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ γένους καταγομένους
 καὶ παραστήσῃ, ὅτι ἡ πίστις τοῦ ἐκατον-
 τάρχου τελειοτέρᾳ ἦν τῆς πίστεως τῶν
 Ἰσραηλιτῶν, τῶν διδαχθέντων μὲν ὑπὸ τῶν
 προφητῶν τὰ περὶ τῆς ἐνανθρωπίσεως αὐ-
 τοῦ, καὶ ἴδοντων τὸ πλήθος τῶν θαυμάτων,
 καὶ εὐεργετηθέντων ὑπὸ αὐτοῦ, μὴ πιστευ-
 σάντων δὲ εἰς αὐτόν· διὰ τοῦτο δὲ ἐπιφέρει
 καὶ τὰ ἔξῆς.

Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ
 11. ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ
 ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ
 Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ
 τῶν οὐρανῶν.

Ο μὲν προφήτης Ἡσαΐας προεφήτευσε περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως καὶ τῆς σω-^{Ησ. 2, 2.} ^{άντ. 49.} τηρίας τῶν ἔθνῶν, λέγων· « Ἡξουσιν ἐπ' αὐ-^{6.} » τὸ πάντα τὰ ἔθνη· ἵδού δέδωκά σε εἰς διαθή-[»] « κην γένους, εἰς φῶς ἔθνῶν, τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς ». ὁ δὲ ^{Μαλ. 1, 11.} Μαλαχίας· « Διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου » καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασαι » ἐν τοῖς ἔθνεσιν ». ὁ δὲ θεάνθρωπος Ἰη-[»] σοῦς, ἀφορμὴν λαβὼν ἀπὸ τῆς πίστεως τοῦ ἔθνικοῦ ἑκατοντάρχου, προφητεύει τὴν ἐγ-[»] γίζουσαν καὶ ἀρξαμένην ἡδη ἐπιστροφὴν τῶν ἔθνῶν καὶ τὴν εἰσέλευσιν αὐτῶν εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν. Βλέπε δὲ μετὰ πόσης σοφίας καὶ συνέσεως τοῦτο ποιεῖ· ἵνα μὴ σκανδαλίσῃ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ φανῇ κα-[»] ταφρονητὴς τῶν διὰ νόμου εὑαρεστησάν-[»] των τῷ Θεῷ, οὐκ εἴπε· πολλοὶ ἔθνικοι πι-[»] στεύουσι, καὶ κληρονομήσουσι τὴν βασι-[»] λείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλὰ « πολλοὶ ἀπὸ ἀ-[»] νατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν ». ἐπειτα[»] μνημονεύει τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ [»] Ἰακώβ, δηλοποιῶν, ὅτι αὐτοὶ ἀπολαμβάνου-[»] σι τῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας, καὶ διὰ οἱ συ-[»] ναυλιζόμενοι καὶ συνανακλινόμενοι μετ' αὐ-[»] τῶν, μέτοχοι εἰσὶ τῆς θείας δόξης. Οὕτω δὲ τοὺς ἀκροατὰς προδιαθέσας, καὶ πᾶσαν λαβὴν κατηγορίας ἀπὸ τοῦ στόματος αὐ-[»] τῶν ἀρπάσας, ἐπάγει εὐθὺς τὸ ὑπόλοιπον τῆς προφητείας μέρος.

^{Ματ. 8, 12.} Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἔκβλη-[»] θήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἔξωτερον· [»] ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγ-[»] μός τῶν ὁδόντων.

Οἱ μὲν ἔθνικοί, οἱ πιεύσαντες τὴν ἐν-

σαρκον οἰκονομίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, κλη-[»] ρονομήσουσι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· [»] οἱ δὲ Ἰσραηλῖται, οἱ ἀπιστήσαντες, ἔκβλη-[»] θήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἔξωτερον· υἱὸν δὲ τῆς βασιλείας ὄνομάζει τοὺς Ἰσραηλῖ-[»] τας, ἐπειδὴ αὐτῶν ἦσαν « Ἡ υἱόθεσία, καὶ [»] ^{4, 5.} » ἡ δόξα, καὶ αἱ διαθῆκαι, καὶ ἡ νομοθεσία, [»] » καὶ ἡ λατρεία, καὶ αἱ ἐπαγγελίαι· ὃν οἱ [»] πατέρες, καὶ ἐξ ὅν ὁ Χριστὸς κατὰ σάρκα». Λύτοι ἦσαν, περὶ τοῦ ὁ Θεὸς διὰ μὲν τοῦ Μωϋσέως ἔλεγε· « Σὺ δὲ ἐρεῖς τῷ Φαραώ, τά-[»] ^{Μω. 4, 22.} » δε λέγει Κύριος· υἱὸς πρωτότοκός μου Ἰσ-[»] ραήλ· διὰ δὲ τοῦ Ἡσαίου « Υἱὸς ἐγέν-[»] ^{πλ. 1, 2.} » νησα καὶ ὑψώσα, αὐτοὶ δέ με ἡθέτησαν ». [»] ἀντεισήχθησαν δὲ οἱ ἔθνικοὶ πιστεύσαντες ἀντὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τῶν ἀθετησάντων τὴν πίστιν. Καὶ αὐτὴν ἐσὶν ἡ μυστηρώδης ἀντικατάστασις, περὶ τῆς ὁ μὲν προφήτης [»] Ωσηὶ λέγει « Καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἡγα-[»] ^{πλ. 2, 23.} » πημένην, καὶ ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου, λαός μου » εἰ σύ· καὶ αὐτὸς ἐρεῖ, Κύριος ὁ Θεός μου » εἰ σύ ». δὲ θεογόρος ἀπόστολος, « Τῷ [»] ^{πλ. 11, 20.} » αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς [»] [»] θνεσι· τῇ ἀπιστίᾳ γὰρ ἐξεκλάσθησαν σὺ » δὲ τῇ πίστει ἐστηκας ». Σημείωσαι δέ, [»] ὅτι, ἐπειδὴ εἴπε σκότος ἔξωτερον, ὅπου ἐ-[»] στιν ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόν-[»] των, φανερὸν ἐστίν, ὅτι καὶ ἄλλο σκότος [»] ^{πλ. 14, 2.} ἐστίν, αἰώνιον μέν, πλὴν ἐλαφρότερον καὶ ἐνδότερον. « Οὐεν καθὼς « ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ [»] ^{πλ. 14, 2.} » πατρὸς καὶ θεοῦ πολλαὶ μοναὶ εἰσίν », ἥ-[»] γουν πολλαὶ τάξεις καὶ βαθμοὶ δόξης καὶ μακαριότητος, οὗτοι καὶ ἐν τῷ ἀδη̄ πολ-[»] λαὶ διαιρέσεις τιμωριῶν καὶ βασάνων. Εν-[»] τεῦθεν δὲ μανθάνομεν, ὅτι οὐδὲ πάντες οἱ σωζόμενοι τοῦ αὐτοῦ μέτρου τῆς δόξης ἀ-

πολαμβάνουσιν, οὓδε πάντες οἱ κολαζόμενοι τὴν αὐτὴν ὑπομένουσι τιμωρίαν, ἀλλὰ μερίζει ὁ θεὸς ἐκάστῳ τῷ μέτρον τῆς δόξης ἢ τῆς κολάσεως, κατὰ ἀναλογίαν τῆς πίστεως καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ προφητεύσας καὶ εἰπὼν ὁ Κύριος, μετέβαλτο τὸν λόγον.

Mat. 8,
13.

Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἐκαποντάρχῳ, Ὕπαγε, καὶ, ὡς ἐπίστευσας, γενηθήτω σοι· καὶ ἵθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

Μεγάλη ἡ πίστις, μέγα καὶ τὸ δῶρον. «Ως ἐπίστευσας γενηθήτω σοι»· σὺ ἐπίστευσας, ὅτι ἐγὼ δύναμαι διὰ μόνου λόγου θεραπεῦσαι τὸν δοῦλόν σου· ἴδου οὖν ἐγὼ διὰ τοῦ λόγου «Γενηθήτω» θεραπεύω τὴν τούτου παράλυσιν· καθὼς λοιπὸν ἐπίστευσας, οὕτω γενηθήτω σοι· λάβε τὸ χάρισμα ἀνάλογον τῇ πίστει σου. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ Κύριος ἐξεφώνησε τὸ γενηθήτω σοι, κατὰ τὴν αὐτὴν ἰατρεύθη τοῦ ἐκαποντάρχου ὁ δοῦλος.

Σὺ δὲ παρατήρη-

σον οὐ μόνον τὸ παντοδύναμον τοῦ λόγου καὶ τῆς ἰατρείας τὸ τάχος, ἀλλὰ καὶ τὴν φωνὴν γενηθήτω σοι· διὰ τῆς φωνῆς γενηθήτω ἐδημιούργησεν ὁ θεὸς τὸ φῶς «Γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς»· διὰ ^{τεύ. 1, 3.} τῆς αὐτῆς φωνῆς γενηθήτω ἐδίωξε τῶν δαιμόνων τὸ σκότος «Γενηθήσω σοι ὃς θέλεις, εἴπε τῇ Χαναναίᾳ, καὶ ἵθη ἡ θυ-^{τεύ. 15, 28.} γάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης»· διὰ τῆς φωνῆς γενηθήτω ἐποίησε τὸ στερέωμα· «Γενηθήτω στερέωμα· καὶ ἐγένετο ^{τεύ. 1,} οὕτω»· διὰ τῆς φωνῆς γενηθήτω ἐστερέωσε τοῦ παραλύτου τὰ μέλη· «Ως ἐπίστευσας, γενηθήτω σοι, εἴπε τῷ ἐκαποντάρχῳ, καὶ ἵθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ»· ἡ αὐτὴ φωνὴ γενηθήτω καὶ δημιουργική, καὶ θαυματουργός, ἐπειδὴ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς θεὸς ἐστὶν ὁ δημιουργῶν καὶ θαυματουργῶν· «Αὐτὸς εἶπε, καὶ ^{ψαλ. 148,} ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ^{5.} ἐκτί-^{αντ. 134,} σθητοσαν. Πάντα δσα ἡθέλησεν, ἐποίησεν ^{6.} ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις».